

INHOUD

Dankwoord	5
Lijst van figuren, grafieken, tabellen en kaarten	11
1 Inleiding	15
Migratiebeleid in de geschiedenis	17
Terminologie	25
Tijd en ruimte	26
Opbouw en methodologie	29
2 Het vreemdelingenbeleid in Antwerpen	
Uitdagingen en beperkingen	31
Antwerpen en haar haven	32
Migratie van, naar en doorheen Antwerpen	37
Transitmigratie	38
Immigratie	44
De vreemdelingenwet	52
Besluit	56

3 “Met enige waarschijnlijkheid van duurzaamheid”	
De registratie van vreemdelingen in de Scheldestad	59
Niet zomaar politie: de Sûreté Publique	62
De betrokken instanties	66
Registratie: wetgeving en omzendbrieven	69
Registratie op papier	75
1840: De opstart van het systeem	87
1850: Tien jaar vreemdelingendossiers	95
1880: Een geoliede machine	100
Besluit	104
4 “On dit qu’elle était porteur d’un passeport”	
Identificatie van vreemdelingen in Antwerpen	107
Paspoorten en wetgeving	108
Het ‘gebruik’ van documenten in de vreemdelingendossiers	114
Vreemdelingen en hun documenten	116
Gebruik van documenten volgens leeftijd, gender en beroep	124
Het gebruik van documenten volgens geografische herkomst	129
Uitgezet: papieren in het bezit?	132
De Antwerpse autoriteiten en hun ‘gebruik’ van documenten	133
Besluit	137
5 “Que cette mesure nous considérons comme inhumaine”	
Onderstandsverlening aan vreemdelingen in Antwerpen	141
De onderstandswoonstwetgeving en de positie van vreemdelingen	143
Het Bureel van Weldadigheid en de ondersteuning van vreemdelingen	151
Steun op microniveau	156
Terugbetaling van gemaakte kosten	170
Besluit	174

6 “Sans papiers, sans logement et sans moyens d’existence”	
De Antwerpse uitzetting van vreemdelingen uit het land	177
Uitzettingen en de wet	181
Uitzettingen op papier	183
Naar de praktijk van het uitzetten	186
Migratiepatronen	195
Door de Antwerpse autoriteiten uit het land gezet: wie?	201
Motieven achter een uitzetting: stedelijke overheid	208
Motieven achter een uitzetting: de vreemdeling zelf	212
Besluit	215
Besluit	219
Appendix	231
1. Toelichting bij het gebruik van de databank op basis van de vreemdelingendossiers	231
2. Toelichting bij de databank op basis van de uitwijzingsdossiers	232
3. Toelichting bij de databank op basis van het onderstandsregister	232
4. Toelichting bij de verwerking van de plaatsnamen	233
5. Toelichting bij de verwerking van de beroeps categorieën	233
6. Toelichting bij de zoektocht naar en de verwerking van de adressen van de adjunct-commissarissen	235
Noten	237
Bibliografie	261